Toekomstige Besluitvorming

Indicatiestelling bij mensen met dementie

Gerben Jansen - Senior Casemanager Dementie
Thuiszorg West-Brabant

Arian Pezeshk - Senior Casemanager Dementie
Thuiszorg West-Brabant

Programma

- Blok 1:
  - De Zorgstandaard Dementie
  - Persoonsgerichte zorg Kitwood
  - Regenboogmodel Valentijn
- Blok 2:
  - Toekomstige besluitvorming
  - Wils(on)bekwame cliënt
- Blok 3;
  - Aandachtspunten binnen indicatiestelling bij mensen met dementie

Blok 1

Zorgstandaard Dementie
Persoonsgerichte zorg
Regenboogmodel

De zorgstandaard dementie 2020

- Eerste versie 2013
- Implementatieplan 2022
- www.zorgstandaarddementie.nl
- Nationale dementie strategie

Uiterlijk in 2025 werken alle professionals in elk regionaal dementienetwerk volgens de zorgstandaard dementie, domein overstijgend en persoonsgericht, doelmatig, tijdig en proactief

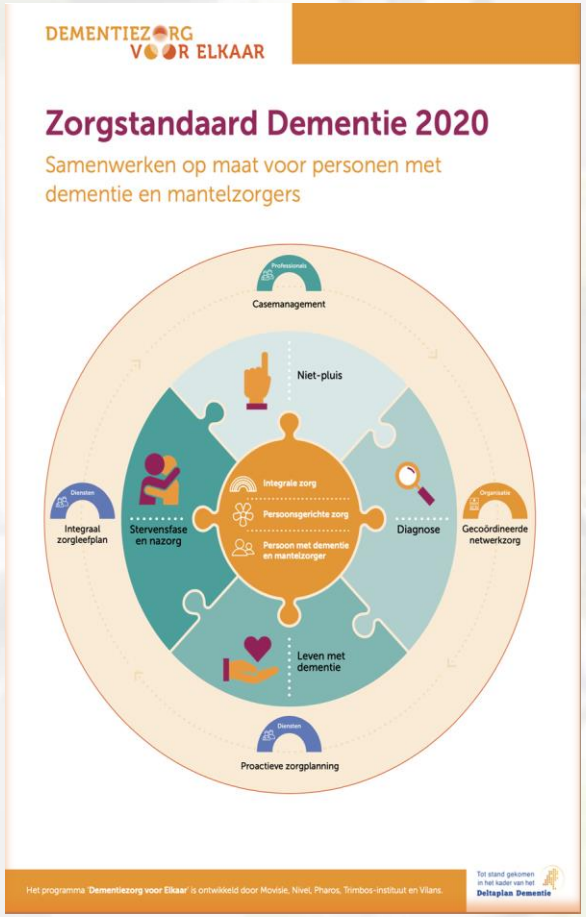

Belangrijkste wijzigingen

- Opzet vanuit het perspectief van personen met dementie en hun naasten
- Duidelijke positionering van persoonsgerichte zorg (model van Kitwood) in integrale zorg (regenboogmodel van Valentijn)
- Samenhangende benadering van het gehele dementieproces, van zorg én ondersteuning voor mensen met dementie en hun naasten
- Aandacht voor mensen met een migratieachtergrond en jonge mensen met dementie.
- 25 concrete aanbevelingen en 12 kwaliteitsindicatoren (structuur proces en uitkomst)
- Breed draagvlak; meer dan 20 beroeps- en belangenorganisaties, ook betrokken geweest bij totstandkoming zorgstandaard dementie.
- Veel compacter!

Belevingsgerichte zorg Kitwood

- Die zorg waarmee je iemands persoon recht doet en rekening houdt met zijn belevingswereld.
- Persoonsgerichte zorg betekent de zorg afstemmen op mogelijkheden, wensen, behoeften en gewoontes van mensen met dementie

Goede dementiezorg = belevingsgericht

Kenniscentrum ZORGINNOVATIE

Wat is het doel?

- Verhogen van welbevinden en kwaliteit van leven bij mensen met dementie
- Zij voelen zich daardoor gesteund en geborgen en hun zelfwaardering blijft in tact.

D = P + C + L + M + O

Bepalende factoren

- Persoonlijke ervaringen
- Cognitieve beperkingen
- Lichamelijke toestand
- Psychische toestand
- Omgevingskenmerken

Een persoon zijn

- Persoonsgerichte zorg gaat ervan uit dat ieder mens een uniek en waardig persoon is, ongeacht zijn beperkingen
- Die persoon vormt het uitgangspunt van de zorg, niet de ziekte en de beperkingen
- Liefdevolle aandacht en respect voor de persoon staat centraal in de persoon gerichte zorg.

Langer meedoen met dementie

Model van Kitwood

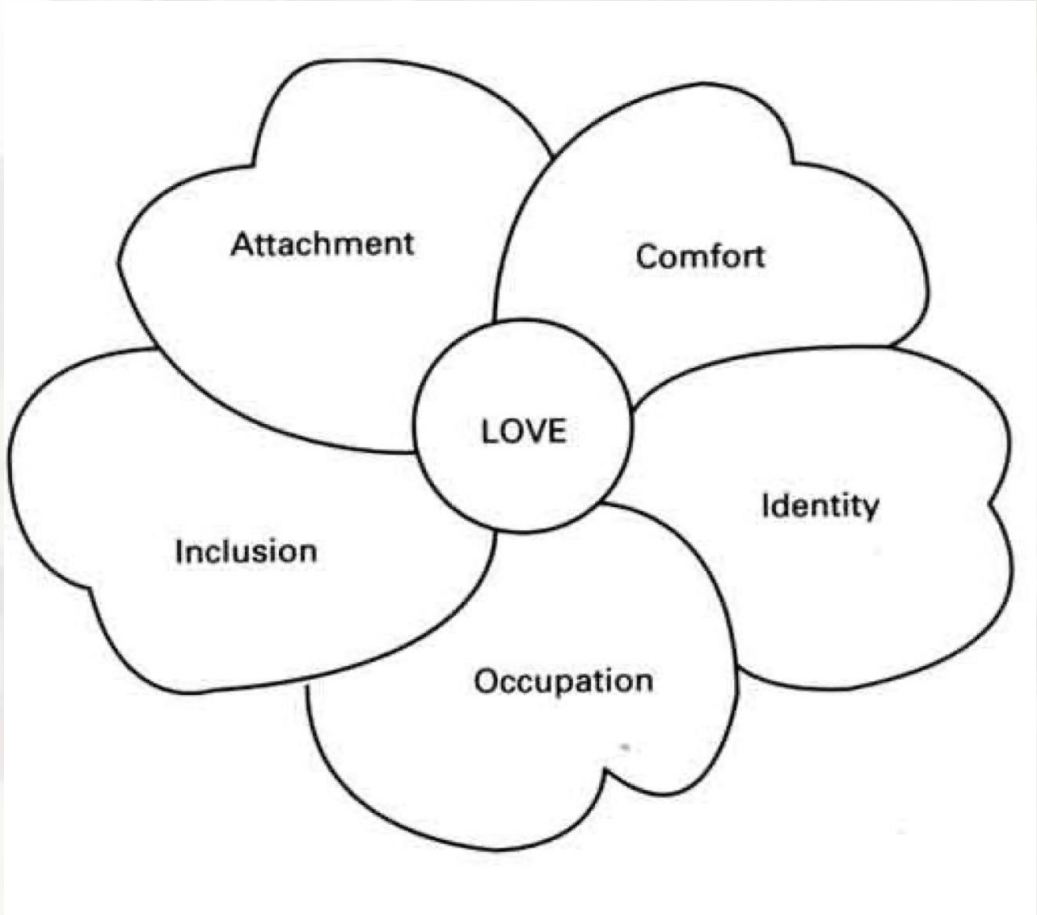

Persoonsversterkende benadering

- Vanuit een liefdevolle bejegening
- Verhoogt het welbevinden
- Zorgt ervoor dat iemand zich gewaardeerd voelt
- Zorgt dat iemand zich een mens blijft voelen
- Toont respect, erkenning en vertrouwen

Kitwood, 1997

Persoon ondermijnende benadering

Gevolgen

- Welbevinden neemt af
- Persoon met dementie trekt zich terug
- Gaat zich steeds minder mens voelen

Houvast en geborgenheid

Persoonsversterkend

- Accepteren, steunen, geruststellen
- Eerlijk en open zijn
- Rekening houden met behoeften
- Bevestigen van gevoelens
- Meegaan in de beleving
- Gehechtsheidsfiguur of voorwerp

Persoon ondermijnend

- Beschuldigen
- Trucjes toepassen, misleiden
- Behoeften niet onderkennen, onbegrip
- Ontkennen of negeren van gevoelens
- Beleving ontkennen
- Gehechtheidsfiguur missen

Houvast en geborgenheid

- Welke benadering werkt geruststellend?
- Op welke manier hou ik rekening met de behoeften ?
- Wanneer voelt de bewoner zich geaccepteerd?
- Wanneer voelt de bewoner zich veilig?

Kenniscentrum ZORGINNOVATIE

Identiteit en zelfwaardering

Persoonsversterkend

- Respect tonen, bij de naam noemen
- Acceptatie van persoon en gedrag
- Positieve waardering, complimentjes
- Levensgeschiedenis
- Contact met familie stimuleren
- Eigen plaats, kamer

Persoon ondermijnend

- Betuttelen. Kinderlijk behandelen
- Vooroordelen over de persoon hebben
- Negatieve waardering, corrigeren
- Niet op de hoogte zijn van levensgeschiedenis
- Contact met familie afsluiten, niet stimuleren
- Geen eigen domein, privacy

Identiteit en zelfwaardering

- Hoe wil de persoon met dementie genoemd worden?
- Wat zijn kenmerkende gebeurtenissen uit het leven van de bewoner?
- Welke complimentjes hoort de bewoner graag?
- Hoe wil de bewoner zijn kamer ingericht hebben?
- Welke persoonlijke bezittingen zijn belangrijk voor de bewoner?

Troost en bemoediging

Persoonsversterkend

- Warme zorg, troost
- Aandacht geven
- Vasthouden, aanraken
- Ontspannen sfeer creëren
- Laag tempo

Persoon ondermijnend

- Intimideren, bang maken
- Negeren, geen aandacht
- Van een afstand roepen
- Gespannen sfeer
- Hoog tempo

Troost en bemoediging

- Op welke manier wil iemand met dementie worden getroost?
- • Vindt de persoon met dementie het prettig om aangeraakt te worden?
- • Wanneer voelt de persoon met dementie zich ontspannen?

Iets om handen hebben

Persoonsversterkend

- Passende activiteiten zoeken
- Passieve betrokkenheid signaleren
- Activiteit aanpassen aan mogelijkheden
- Helpen een activiteit te beginnen

Persoon ondermijnend

- Standaard activiteitenaanbod
- Geen of teveel activiteiten
- Niet betrekken bij activiteiten die gedaan worden

Iets om handen hebben

- Hoe kan de persoon met dementie geholpen worden actief te blijven in zijn levensritme?
- Hoe kan de persoon met dementie ondersteund worden in het zoeken naar een bij hem/haar passende da invulling?

Eigen regie of overgave

Persoonsversterkend

- Mogelijkheden onderkennen
- Eigen regie bevorderen
- Ondersteuning geven
- Aanmoedigen
- Samenwerken

Persoon ondermijnend

- Mogelijkheden niet benutten
- Regie overnemen
- Iemand niet helpen
- Dwingen iets te doen
- Storen
- Tegenwerken

Eigen regie of overgave

- Hoe kan je de persoon met dementie helpen de regie te behouden?
- Hoe kan de bewoner ondersteund worden in het zoeken naar een bij hem/haar passende daginvulling?

Erbij horen, verbondenheid

Persoonsversterkend

- Iemand bij gesprek betrekken
- Iemand bij de groep betrekken
- Gevoel geven dat iemand thuis is
- Samen plezier maken
- Met humor benaderen

Persoonsondermijnend

- Doen alsof iemand er niet bij is
- Iemand buitensluiten
- Iemand wegsturen

Regenboogmodel Valentijn

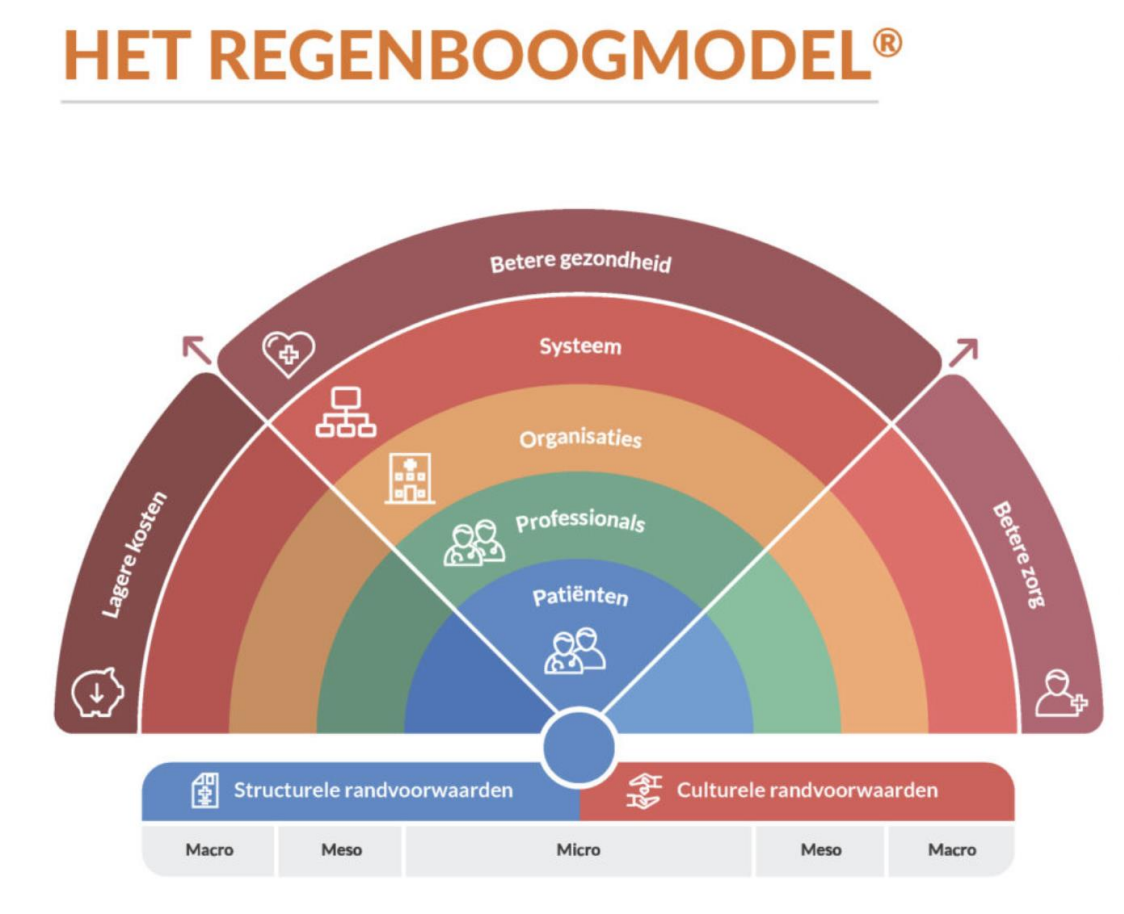

ESSENBURGH
CARE MATTERS

Regenboogmodel Valentijn

Domein	Niveau	Beschrijving	Voorbeelden
Systeem	Macro	Invloed van wet- en regelgeving op samenwerking tussen zorgaanbieders	Intersectoraal beleid zorg en welzijn Uitkomstbekostiging Populatiemanagement
Organisaties	Meso	Samenwerking tussen verschillende afdelingen en organisaties	Keten- en netwerkzorg Gedeelde elektronische patiëntendossiers Accountable care
Professionals	Meso	Samenwerking tussen verschillende professionals	Multidisciplinair overleg Richtlijnen en protocollen voor multimorbiditeit Interdisciplinaire curricula
Patiënten	Micro	Coördinatie van zorg op patiëntniveau	Shared decision making Persoonlijk gezondheidsdossier eHealth toepassingen

ESSENBURGH
CARE MATTERS

Samen op weg naar succes

- Bepaal de behoeften van je cliënten
- Bepaal je gewenste uitkomst(en)
- Bepaal de vorm en mate van samenwerking
- Organiseer de juiste randvoorwaarden

Waardegedreven zorg

- Maak gerichte keuzes
- Onderbouwde keuzes

ESSENBURGH
CARE MATTERS

Blok 2

Toekomstige besluitvorming
Wils(on)bekwaamheid

Wat is toekomstige besluitvorming

- Een continue en dynamische proces
- Doel: waarden en voorkeuren cliënt met betrekking tot toekomstige zorg expliciteren
- Bevordering besluitvorming

Wat zegt de zorgstandaard over toekomstige besluitvorming

Aanbeveling 1;

Proactieve zorgplanning wordt door de aangewezen professional direct na de diagnose gestart of zodra de persoon met dementie en de mantelzorgers hiervoor openstaan. Dit wordt voortgezet gedurende het gehele proces.

Wat is het belang van toekomstige besluitvorming

- Richting geven aan eigen leven
- Direct na de diagnose

Planning

- We plannen zeer veel…
- Maar zijn we wel met de essentie bezig?
- Hoe willen we verzorgd en behandeld worden als we het niet goed meer zelf kunnen beslissen?

Wanneer dan

- Het begint met luisteren….

Wanneer dan?

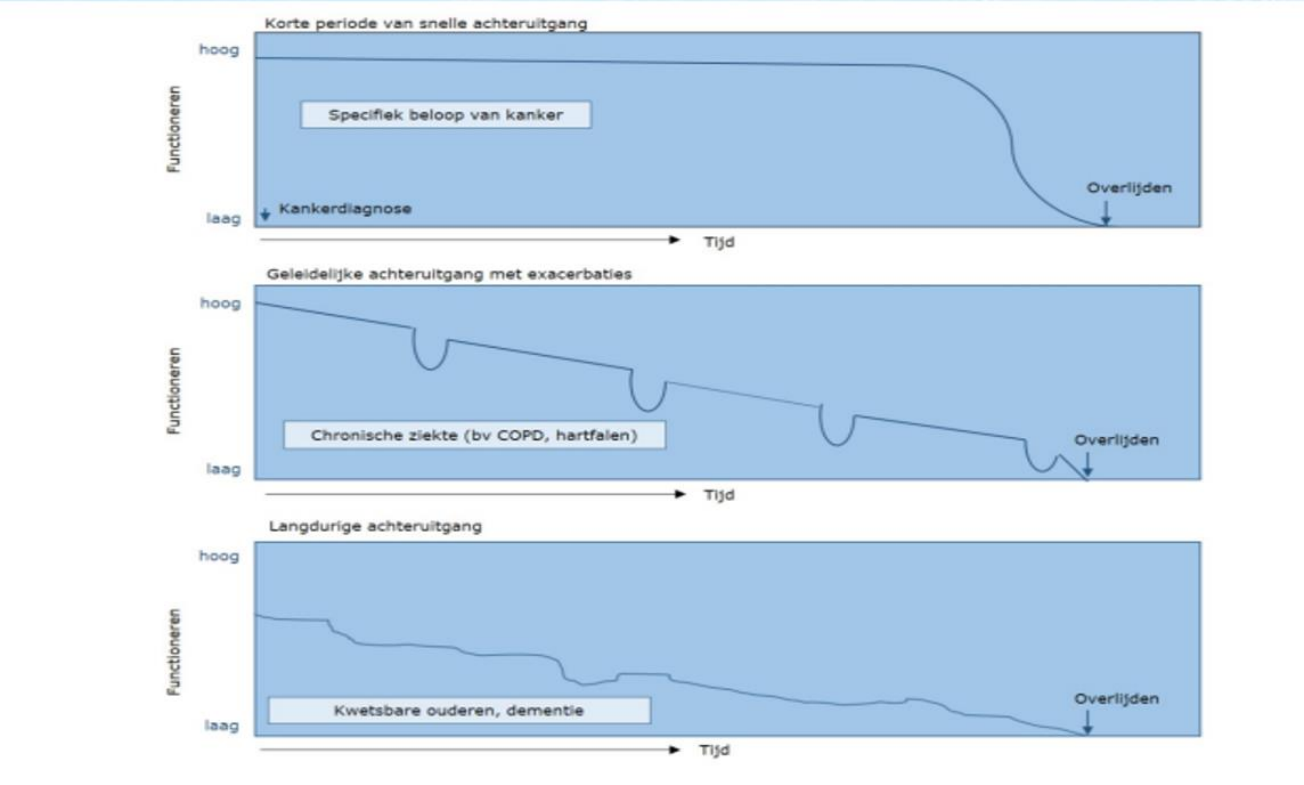
Korte periode van snelle achteruitgang
hoog
laag
Functioneren
Specifiek beloop van kanker
Kankerdiagnose
Overlijden
Tijd
Geleidelijke achteruitgang met exacerbaties
hoog
laag
Functioneren
Chronische ziekte (bv COPD, hartfalen)
Overlijden
Tijd
Langdurige achteruitgang
hoog
laag
Functioneren
Kwetsbare ouderen, dementie
Overlijden
Tijd

Hoe en wanneer

- Rol verpleegkundigen en verzorgenden
- Initiatief regiehouder
- Betrekken cliëntsysteem en zorgprofessionals
- WLZ

Wettelijke vertegenwoordiger

1. Een curator of mentor = benoemd door de rechter
2. Een schriftelijk gemachtigde = benoemd door de cliënt (in een schriftelijke verklaring)
3. De echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel = niet benoemd
4. Een ouder / kind / broer / zus = niet benoemd

Taken van de vertegenwoordiger

- Een vertegenwoordiger waakt over de belangen van de cliënt, indien deze zelf geen besluiten kan nemen over de zorg of de zorg niet meer kan regelen.
- De vertegenwoordiger beslist over de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. Hulpverleners vragen hiervoor aan de vertegenwoordiger instemming/ toestemming.

Blok 3

Aandachtspunten indicatiestelling

Aandachtspunten Indicatiestelling

- Vroegtijdig inschakelen van casemanager dementie
- Integrale samenwerking
- Doelmatigheid

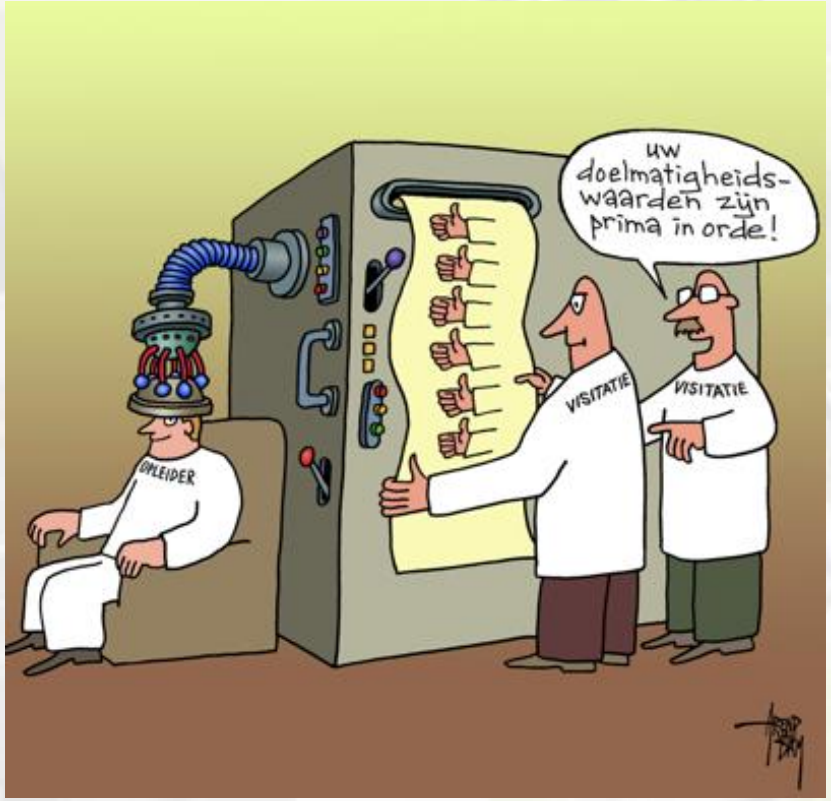

Aandachtspunten indicatiestelling

- Persoon - coping
- Gezondheidsmanagement
- Eten en drinken
- ADL

Aandachtspunten indicatiestelling

- Cognitie
- Veiligheid
- Mantelzorger

Contact gezocht

Gerben Jansen

- g.jansen@venvn.nl
- Twitter: @gerbenjansen72
- LinkedIn: Gerben Jansen

Arian Pezeshk

- apezeshk@twb.nl
- Linkedin: Arian Pezeshk

Links bronnen

Boekje over toekomstige besluitvorming bij dementie

https://www.sprekenoververgeten.nl

Experticegebied dementieverpleegkundige

https://www.venvn.nl/media/ifbchw5n/expertisegebied-dementieverpleegkundige.pdf

Zorgstandaard Dementie

https://zorgstandaarddementie.nl

Persoonsgerichte dementiezorg volgens Kitwood

https://www.zorgvoorbeter.nl/dementie/persoonsgerichte-zorg

Regenboogmodel Valentijn

https://www.essenburgh.com/blog/met-het-regenboogmodel-werken-aan-value-based-healthcare-van-start-up-naar-succesformule